

Valsts kapitālsabiedrību padomes locekļu atlasī turpmāk nodrošinās PKC sadarbībā ar valsts kapitāla daļu turētājiem

Publicēts pirms vairāk nekā 4 gadiem

Publicēts: 01.07.2020.

Lai īstenotu vienotu un profesionālu pieeju valsts kapitālsabiedrību padomes locekļu atlasē, to turpmāk nodrošinās Pārresoru koordinācijas centrs (PKC) sadarbībā ar valsts kapitāla daļu turētājiem.

Šādas atlases kārtības izveidi nosaka 2019. gada 13. jūnijā Saeimā pieņemtie [grozījumi "Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likumā"](#), kuri stājas spēkā 2020. gada 1. janvārī.

☞ Valsts kapitālsabiedrību padomes locekļu vienota atlases kārtība nostiprinās starptautiski atzītus pārvaldības principus, nodrošinās procesa vienkāršību, profesionalitāti un caurspīdīgumu, kā arī sekmēs pastāvīgu zināšanu apmaiņu atlases procesa visos posmos," uzsver PKC vadītājs Pēteris Vilks.

Ministru kabinets 7. janvāra sēdē pieņēma PKC valsts un pašvaldību kapitālsabiedrību valdes un padomes locekļu atlases kārtības pilnveidei izstrādātos MK [noteikumus "Valdes un padomes locekļu nominēšanas kārtība kapitālsabiedrībās, kurās kapitāla daļas pieder valstij vai atvasinātai publiskai personai"](#) (turpmāk – jaunie MK noteikumi), ar kuru spēkā stāšanos spēku zaudē Ministru kabineta 2015. gada 1. decembra noteikums Nr. 686 "Kārtība, kādā nominē kandidātus valdes un padomes locekļu amatam kapitālsabiedrībās, kurās valstij kā dalībniekam (akcionāram) ir tiesības izvirzīt valdes vai padomes locekļus, un valdes locekļus

valsts kapitālsabiedrībās, kurās ir izveidota padome" (turpmāk - noteikumi Nr. 686).

Jaunie MK noteikumi paredz nodrošināt valdes un padomes locekļa nominēšanas procesa atbilstību korporatīvās pārvaldības labās prakses principiem un atklātu, godīgu un profesionālu valdes un padomes locekļu atlasī, kas veicina profesionālas un kompetentas valsts un atvasinātas publiskas personas (t.sk. pašvaldības) kapitālsabiedrības pārvaldes institūcijas izveidi. Apstiprinātā kārtība tiks ievērota valdes un padomes locekļu kandidātu atlasei un novērtēšanai valsts kapitāla daļu, atvasinātas publiskas personas kapitāla daļu pārvaldīšanas gadījumā, kā arī publiskas personas kapitālsabiedrību un atvasinātas publiskas personas kapitālsabiedrības atkarīgajās kapitālsabiedrībās.

Lai saskaņotu noteikumus ar [grozījumiem Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likumā](#) un lai mazinātu risku, kas saistīts ar politisko pārstāvēniecību vai nepamatotu politisku ietekmi kapitālsabiedrību pārvaldības institūcijās, noteikumi paredz, ka nominācijas procesā iesaistītajiem lēmumu pieņēmējiem ir jāņem vērā, ka par valdes un padomes locekļa kandidātu nevarēs virzīt personu, kura ir vai pēdējo 24 mēnešu laikā ir bijusi politiskās partijas vai politisko partiju apvienības amatpersona. Tāpat jaunajos MK noteikumos salīdzinājumā ar noteikumiem Nr. 686 ir pilnveidoti kandidātu kompetenču vērtēšanas kritēriji un noteikts, ka kandidātam kā svešvaloda obligāti ir jāzina vismaz viena no Eiropas Savienības oficiālajām valodām. Valdē vai padomē nevar izvirzīt personu, par kuru ir pasludināts maksātnespējas process vai kurai nav nevainojama reputācija. Turpmāk sludinājums par vakantiem amatiem tiks publicēts Nodarbinātības valsts aģentūras vakanču datubāzē, kapitāla daļu turētāja, kapitālsabiedrības tīmekļvietnē un valsts kapitālsabiedrību padomes un valdes locekļu atlases gadījumos koordinācijas institūcijas tīmekļvietnē, kā arī citās tīmekļvietnēs, ja par to būs lēmusi nominācijas komisija.

Lai pilnvērtīgi noritētu padomes darbs, nominācijas komisijai, sagatavojot vērtēšanas kritērijus un vērtējot kandidātus kapitālsabiedrību padomes locekļa amatam, padomes sastāvā būs jāvirza speciālisti ar profesionālo pieredzi un zināšanām jomās, kas nepieciešamas padomes funkciju īstenošanai - finanšu jautājumi un audits, risku vadība un iekšējās kontroles sistēma; stratēģijas izstrāde un īstenošana; izpratne un zināšanas par jomu, kurā kapitālsabiedrība darbojas; korporatīvā pārvaldība; uzņēmumu un komandas vadība; iesaistīto pušu vadība.

Jaunie MK noteikumi paredz personāla atlases konsultanta iespējamus pienākumus, piemēram, uzrunāt potenciālos kandidātus pieteikumu iesniegšanai, veikt kompetenču novērtēšanu intervijā. Vienošanās ar personāla atlases konsultantu par personāla atlases pienākumu izpildi slēgs un ar to izpildi saistīto izdevumu segšanu veiks kapitālsabiedrība, kam tiks nodrošināts valdes vai padomes locekļu kandidātu nominācijas process.

Būtiski, ka visā kandidātu atlases un novērtēšanas procesā informācija par kandidātiem ir konfidenciāla un kapitāla daļu turētājam, kapitālsabiedrības padomei un nominācijas komisijai ir aizliegts to izpaust trešajām pusēm, lai garantētu kandidātiem anonimitāti un nepieļautu jebkādu negatīvu seku rašanos kandidātiem saistībā ar viņu dalību nominācijas procesā.

No 2020. gada 1. janvāra spēkā stājušies grozījumi Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likumā noteic, ka turpmāk pašvaldībās kapitāla daļu turētāja lēmumus pieņems izpilddirektors. Līdz šim šos pienākumus pildīja domes priekšsēdētājs vai viņa vietnieks. Viens no grozījumu mērķiem ir nodalīt politisko lēmumu pieņemšanu no kapitālsabiedrības operacionālās darbības.

Lielo valsts un pašvaldību kapitālsabiedrību (neto apgrozījums lielāks par 21 miljoniem EUR un bilances kopsumma lielāka par 4 miljoniem EUR) valdes un padomes locekļu nominēšanas procesā jāpiesaista arī personāla atlases konsultants.

Turpmāk pašvaldību kapitālsabiedrību valdes un padomes locekļu nominācijas procesos būs jāpiemēro tādi paši principi kā valsts kapitālsabiedrību valdes un padomes locekļu atlasē, izņemot valsts kapitālsabiedrību padomes locekļu atlases centralizāciju. Grozījumu mērķis ir tuvināt pašvaldību kapitālsabiedrību pārvaldības praksi OECD vadlīnijām valsts kapitālsabiedrību korporatīvajā pārvaldībā.

Lai veicinātu publisko kapitālsabiedrību atklātību, valsts un pašvaldību kapitālsabiedrībām būs jāatklāj informācija par visām paziņotajām dalībnieku (akcionāru) sapulcēm, tostarp par darba kārtību un lēmumiem. Tāpat būs jānodrošina noteiktas informācijas publiska pieejamība vismaz par pēdējiem pieciem gadiem, arī informācija par finanšu mērķu un nefinanšu mērķu īstenošanas rezultātiem. Savukārt lielajām kapitālsabiedrībām būs jāpublisko darījumi ar saistītajām pusēm. Minēto prasību izpildes

pārraudzību no 2020. gada 1. marta īstēnos PKC.

Ministru kabineta 7. janvāra sēdē tika pieņemti [grozījumi arī Ministru kabineta 2015. gada 22. decembra noteikumos Nr. 806 "Kārtība, kādā valsts kapitālsabiedrības un publiski privātās kapitālsabiedrības, kurās valsts ir dalībnieks \(akcionārs\), prognozē un nosaka dividendēs izmaksājamo peļņas daļu un veic maksājumus valsts budžetā par valsts kapitāla izmantošanu"](#), kas nosaka turpmāk dividenžu maksājumus 80% apmērā no pārskata gada peļņas.

Plašāka informācija par aktuālo valsts kapitālsabiedrību pārvaldībā rodama mājaslapā-datubāzē valstskapitals.lv!

Pārresoru koordinācijas

Autors: centrs

Saistītas tēmas

[Ministru kabinets](#)

<https://www.mk.gov.lv/lv/jaunums/valsts-kapitalsabiedribu-padomes-loceklu-atlasi-turpmak-nodrosinas-pkc-sadarbiba-ar-valsts-kapitala-dalu-turetajiem>